آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کمیته‌سینین
اورقانی

نمره ۴۰ (۳۲۹) ایکنجی دوره

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله
اداره اولونور

اداره‌نین محلی: ستارخان خیابانی
مرکزی کومیته بناسیندا

آذربایجان

۲ شنبه ۲۹ مهر ۱۳۲۵

تک نمره ۱۰ شاهی

آبونه	ایلیک	۱۲۰	ریال
۶	آیلیق	۶۵	«
۳	«	۳۵	«
۱	«	۱۲	«

فرقه‌میزین محکم‌لشمه‌سی

آزادلیغیمیزین ضامنی‌دیر

فرقه‌میز گئتدیکجه قدرتله‌نیر، اونون عهده‌سینه دوشن اجتماعی وظیفه‌لرده گوندن‌گونه آرتیب - آغیرلاشماقدادیر.

مبارزه‌میزی باشلادیغیمیزدان سونرا بویوک موفقیتلر الده ایتدیکجه خلقیمیزین طلباتینی حیاته کئچیرمک اوغروندا یئنی مرحله‌لرین قارشی‌سیندا واقع اولدیغیمیزدان، اؤز سیرالاریمیزی محکم‌لتمک لزومینی بئله آیدینجاسینا دوشونمه‌لی‌ییک.

بوندان سونرا هر بیر ساحه‌ده قارشی‌میزدا دوران مسئولیتلر فوق العاده آغیر و مهم‌دیرلر. خلقیمیزین طلباتی گوندن - گونه آرتماقدادیر. بو مترقی بیر خلقین تکامله لایق اولدیغینی اثبات ائدیر.

مبارزه‌میزین دوروینده بیز سیاسی مرحله‌لردن و سنگرلردن کئچیب، اؤز بیرلیگیمیزی محکم‌له‌دیب و خلقیمیزین ایسته‌دیگی حیاته کئچیرمک ایچون چالیشماقدان چکینمه‌میشیک. خلقیمیز حقیقی دموکراسی اوغروندا فعالیت ائتمکدن یورولمایب شرفلی مبارزه‌سینه دوام ائتمیشدیر.

ایندی ده قارشی‌میزدا دوران وظیفه‌لر اولدیغجا مهم‌دیر، خلقیمیز بو مسئولیتلری دوشونور و اؤز بیرلیگین و وحدتین گوندن - گونه محکم‌له‌دیر.

بیز آزادلیغیمیزی تحصیل ائتدیکده اؤز قدرتیمیزی و بوتون ایران دموکراسی قوه‌لرینی اونو حفظ ائتمک ایچون بیر سارسیلماز ضامن بیلیریک.

بیز هر جور احتمالی حادثه‌لرین قارشی‌سیندا حاضرلیق آپارمالی و فرقه‌میزین گوستردیگی یوللارلا گئتملی‌ییک.

فرقه‌میزی محکم‌لندیرمک، فرقه عضولری اؤز بیلیکلرین آرتیرسینلار و گله‌جکده‌کی اجتماعی مبارزه‌لر ایچون جدی حاضرلیق آپارسینلار.

بئله‌لیکله آزادلیغیمیزی حفظ ائدیب

گلمه‌جک نسلیمیزین خوشبختلیگی و مترقی ملتلر کیمی یاشاماغا نائل اولا بیلمه‌جگیمیز شبهه‌سیزدیر.

آزادلیغیمیزین ضامنی یالنیز اؤز ملی بیرلیگیمیزدن و فرقه‌میزین محکم‌لشمه‌سیندن آسیلی‌دیر.

تبریز دولت تیاتر هیئتی زنجاندا فدائی‌لره و قوشون حصه‌لرینه نمایش ویریبلر

زنجان فدائی‌لری و قوشون حصه‌لری سون گونلرده تبریز دولت تیاتری هیئتینین اونلاردان اوتری ویردیگی گورکملی تماشالارین مقابلنده فرقه‌میزین مرکزی کومیته‌سینه تشکر یازیبلار. تبریز دولت تیاترینین آذربایجانین اطراف شهرلرینده ویردیگی تماشالار خلقیمیزین حرارتلی صمیمیتله قارشیلانمیشدیر.

سووئت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان

ایران جمعیتینین آذربایجان مرکزی شعبه‌سی اداره هیئتینین ایللیک فعالیتی حقینده گزارشی و اوچونجی دوره اداره هیئتینین انتخاباتی

-۳-

جمعیت بو مدت عرضنده ادبی‌ - طبی - جشن - تیاتر - کنسرت - سینما - مسامره و دیگر مضمونلی ۸۷ معروضه و کنفرانس تشکیل ائتمیشدیر و هم چنین سووئت مدنیت ایوی‌نین اشتراکیله بویوک اوکتیابر انقلابی‌نین ۲۸ - نجی ایل دونومی بایرامی سووئت ارمنستانی‌نین ۲۵ نجی ایل دونومی جشنی - لنین وفات خاطره‌سی گونی استالین قانون اساسی گونی قیزیل اوردونین ۲۸ - نجی ایل دونومی بایرامی نوروز بایرامی جشنی - غلبه بایرامی گونی و دیگر بویوک جشنلر ترتیب ویرمیشدیر.

همین مدت عرضنده سووئت مدنیت ایوی‌نین امکداشلیغیله سووئت خلقلری دوستلیغی سرگیسی - تبریز رساملاری‌نین ایشلری‌نین سرگیسی ماکسیم گورکی‌نین وفاتی‌نین ۱۰ ایل لیگینه حصر ائدیلمیش سرگی - سووئت اتفاقی نشان و مداللار - سرگیسی سووئت اتفاقیندا کند تصرفات سرگیسی و موسقووادا بعضی تربیه‌چی لرینین یارادی سرگیسی تشکیل ائدیلمیشدیر.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

احمد - احمد

۴ نجی جمهوریت نئجه قورولاجاقدیر ؟

فرانسه‌ده انتخابات مبارزه‌سی شدتله دوام ائدیر. بو مبارزه‌ده کومونیستلر « ام. ار. پ » فرقه‌سی خارج باشقا فرقه‌لردن مرکب بیر ائتلاف یاراتماغا چالیشیر و « ام. ار. پ » کومونیستلر خارج هئچ ایشی گورمک ایسته‌میرلر.

بو مبارزه‌لرین نتیجه‌سی هر نه اولورسا اولسون، بالاخره نوامبرین ۱۰ ندا اجرا ائدیله‌جک انتخاباتدان سونرا ۴ نجی جمهوریت ۱۳ اوکتوبرده تصویب ائدیلمیش اساسی قانون اوزره قورولاجاقدیر.

یئنی قانون اساسی‌یه استناداً فرانسه‌ده بیر « ملی مجلس » و بیر « فرانسه اتحادیه‌سی مجلسی » اولاجاق و بو ایکی مجلسین مشترک بیر اجلاسیندا گیزلی رأی ایله ۴ نجی فرانسه جمهوریتینین جمهور رئیسی سئچیله‌جکدیر.

لکن « فرانسه اتحادیه‌سی » مجلسی‌نین انتخاباتی ده فرانسه مستعمره‌لرینده و ایکی درجه‌لی بیر ترتیب ایله انجام تاپاجاغیندان هئچ وقت ایکی مجلسین عینی تاریخده توپلانماسی ممکن اولمادیغی ایچون، جمهور رئیسی سئچیله‌نه‌دک، فترت دوره‌سینین قاباغینی آلماق ایچون بیر « جمهوریت شوراسی » قورولاجاقدیر.

بو جمهوریت شوراسی « ملی مجلس » طرفیندن، مجلسین قورولدوغو گوندن اوچ هفته سونرا انتخاب ائدیله‌جک و جمهور رئیسی انتخاب ائدیله‌نه‌دک جمهور رئیسینه عائد اولان وظیفه‌لری یئرینه یئتیره‌جکدیر.

اونا گوره ده فرانسانین ۴ نجی جمهوریتی نوامبرین ۱۰ ندان اعتباراً باشلاناجاقدیر.

انتخابات گونوندن ۳ نجی هفته‌سینده جمهوریت شوراسی سئچیله‌جکدیر. بو شورا ۴ نجی جمهوریتین ایلک باش وزیرینی انتخاب ائده‌جک و کابینه قورولوشونو اونا تاپشیراجاقدیر.

لکن ۴ نجی جمهوریت اؤز قورولوشونون ایلک گونلرینده بویوک اشکاللارا راست گله‌جکدیر.

بو اشکاللار ایندیدن گوره بیلیریک، چونکه قانون اساسی‌نین مخالف‌لری و قانوندا تجدید نظر

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

یوغوسلاویادا

یوغوسلاویا کومونیست روزنامه‌سی یوغوسلاو باش کشیشی‌نین آلمان جنایتکارلاریله بیرلیکده یوغوسلاوی علیهینه تحریکاتا مشغول اولدوغوندان بحث ائدیب بئله یازیر - باش کشیش بو ایشلرده ایتالیادا اولان پاپادان الهام آلیر، آیدیندیر که بونادا اعتراض ائده‌نلر اونون همکارلاریدیرلار.

تقدیر

خوی ولایتی عدلیه اداره‌سینین رئیسی آقای ابوالقاسم مجتهدی

سیز خوی دبیرستانیندا افتخاری اولاراق درس دئمکینیزله، معارف ساحه‌سینده بویوک قدم گوتوروبسونوز. اونا گوره آذربایجان معارف اداره‌سی سیزین زحمتینیزدن قدردانلیق ائدیر.

آذربایجان معارف اداره‌سی رئیسی - دیبائیان

مصرده

مصرده چیخان صوت الامه روزنامه‌سی مصر کابینه‌سینین دگیشیلمه‌سی خصوصیندا مقاله یازیب قید ائتمیشدیر که: مصریله انگلیس دولتلری آراسیندا اولان دانیشیقلارین یئنیدن باشلانماسینا هئچ شبهه یوخدور. وزیرلر باخشیجاسینا بیلیرلر که بوتون خلق اونلارا قارشی نفرت بسله‌ییب و اونلارین دانیشیقلاری‌نین پیس و موعورخوالی نتیجه‌لریندن نگراندیرلار. مصر حکومتی‌نین بو وزیرلری ایمپریالیستلرین ملتی بدبختلیگه دوغرو آپاران بیر معاهده‌نی ایکی اللی امضاء لاسینلار.

فرانسه‌ده

فرانسه‌ده سئچکیلردن قاباقکی دوره‌نین باشلانماسی مناسبتیله بوتون سیاسی فرقه‌لر سوسیالیست فرقه‌سیندن بوتون جمهوریتخواهلار فرقه‌سینه تک کومونیستلر علیهینه تبلیغاتا باشلامیشلار. یاخین زماندا ساغ تشکیلاتلار ریف اتحادیه‌سینین وجوده گلمه‌سی گوزله‌نیلمکده‌دیر. جمهوری خواهلار فرقه‌سینین نطقنامه‌سینده بئله آنلاشیلیر که بو فرقه ۳ فرقه‌نین ائتلاف ایشینه طرفدار اولوب و ایله تفکر ائدیرلر که بو یولیله موفقیت الده ائتمک ممکن اولاجاقدیر.

فرانسه روزنامه‌لریندن بیریسینین یازدیغینا گوره فرانسه‌نین مالیه وزیری دئمیشدیر که آمریکا دولتینین ۵۰۰ ملیون دولار فرانسه دولتینه بورج منظوریله ویرمک یول سئچکیلردن سونرا ویریله جکدیر. بورادان آنلاشیلیر که آمریکانین فرانسه‌یه بورج ویرمه‌سی سئچکیلرین نتیجه باشا چاتماسیله مربوط اولاجاقدیر.

چوویرن رضا آذری

سووئت اتفاقیندا عائله و ازدواج

انقلابدان قاباق قادینلارین اورک یانه‌یران وضعیتی سووئت دولتی‌نین ایجاد اولوناسی و آتا - آنانین، عائله حیاتی‌نین وظیفه‌لری و حقوقلاری حقیقه‌سیندا یئنی قانونلار قویولماسی - طلاق باره‌سینده اساسلی تغییرلر. عائله‌لر حیاتیندا مربوط اولان قانونلاردا سون تجدید نظر - آنالارین و اوشاقلارین حمایه‌سی ایولنمگه تشویق ائتمک و اوشاقلی عائله‌لر یرماغین قاباغینی آلماق - سووئت اتفاقیندا عائله‌وی حیاتین محکم‌لیگی.

قادینلارین اجتماعی وضعیتی انقلابدان قاباق

اگر سووئت حکومتی‌نین قادینا ویردیگی تاریخی امتیازلارا و عائله حیاتی‌نین محکم و دوزگون اولماسی ایچون ویردیگی اهمیتین عظمتینه قایل اولماق ایستراییک، قادینین انقلابدان قاباقداکی اجتماعی وضعیتی‌نی تدقیق ائتمک لازمدیر.

قادین اوزمان هر قسم مدنی و اجتماعی حقلاردان محروم ایدی. اونون بوتون حقوقدان محرومیتی او زمان عائله حیاتیندا داها آرتیق گوزه‌چارپاندا ایدی. چونکه چارلار زمانی بوتون قانونلار، کیشیلرین نفعینه دوزه‌لیشدی. کیشی‌نین، قادین اوزرینده‌کی حاکمیتی‌نی او قانونلار، دائما دفاع ائتمکده ایدی.

قادین، صنعت و تجارتدن تولید اولونان ثروتی آرتیرماق ایچون

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

ماکسیم گورکی دئییر: « عشق و محبتین نهایتی اولمایان قادینی و آنانی تقدیس ائدیریم چونکه دنیا اونون قوجاغیندا بویویوبدور شاعرین و مهرماتین آناسیز وجودی اولابیلمز »

آذرشهر محال انجمنینین جلسه‌سی

مهر آیینین ۲۳ نده آذرشهرده محال انجمنی جلسه تشکیل ویریمیش و انجمنی سکیز آیلیق ایشی گزارش اولونموشدور. جلسه‌ده فعله توپلاماسی ایشینین فعالیتله حیاته کئچیریلمه‌سی قراره آلینمیشدیر.

یئنی محله سئچن

ع. محمدکاری

کهنه ماهنی تازا هاوا ایله

(چاغیریلمیش بیاتی)

بعضی ارتجاعی « اولوبی » لر تعجب گتیریجی بیر وضعده دوامیلی و عمرلری اوزون دیر. شئت سیز بو گوزلری قاباقدا یوخ بلکه دالیدا اولان سیاسی آداملارین بوش باشلیقی و تکرسیزلیگینین نتیجه‌سینده‌دیر. ارتجاع سوسیالیستلرینین اورقانی « آذربرزتینک » روزنامه‌سی نشریه‌سینده « اوچونجی یول » آدلی دسته‌کار بیر باش مقاله انتشار ویرمیشدیر. اوزون اوزادی سوزلردن سونرا بونی بیتیرمک ایسته میشدی که

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

۴۵۱

باقرخان سالار ملی آدینا بیرینجی محله قومیته‌سی مقابلنده تیکیلن بنانین آذربایجان بانکینا آچیلان حسابینا نمره‌سی‌دیر هدیه ویره‌نلر بو نمره‌یه گوندره بیلرلر.

کنجلی صباحی

اشتباهلار دوزه‌لدیلمه‌لیدیر

۲۱ - آذردن سونرا فرقه‌میزین دوزگون رهبرلیگی نتیجه‌سینده، اجتماعی مدنی حیاتیمیزدا تام بیر دونوش عمله گلدیگی کیمی، دوغما آنادیلینه، داها دوغروسی اؤز معنوی ثروتینه صاحب اولان خلقیمیز، اؤز دیلینی اجنبی تاپدالاردن قورتارماقدا و ساقلام ادبی دیل یاراتماسینه بویوک آددیملارآتمیشدیر. اؤز وطن و خلقینه سونسوز محبت بسله‌ین روشنفکر ضیالیلاریمیز دیلیمیزین علمی اساسلار اوزره صاف وادبی اولماسیله تام وارلیقلاریله چالیشیرلار. بو ساحه‌ده آقای رضا آذرینین مقاله‌لری هئچ شبهه‌سیز، مبارز فکرلره دولو اولماقلا، وقته گوره یازیلمیش اولموشدور. او هیئته اؤز خلقینی آزاد و خوشبخت گورمک ایسته‌دیگی ایچون، خلقین معنوی جهتدن یوکسلمه‌سینده، اؤز حیات و مبارزه‌سینی تشکیل ائتدیگی یاخارماسیندا، دیلیمیز اساس عامل، اساسی اصلاح اولدوغی‌لی

ایره‌لی سوروموش، آنادیلینین انکشاف ائتدیریلمه‌سینه چالیشمیشدیر. آذربایجان روزنامه‌سینین ۳۵ (۳۲۴) نجی نمره‌سینده بوراخدیغی « دیلیمیز تکامله دوغری » سرلوحه‌لی مقاله‌سینده تقدیره لایقدیر. لاکن همان روزنامه‌نین ۳۶ (۳۲۵) نجی نمره‌سینده « آذربایجانجا دوزگون یازماق ایچون ساده قاعده‌لر » سرلوحه‌لی مقاله‌سینده آذربایجان دیلینین صرفیندن بحث ائدیرکن، بعضی علمی اشتباهلارا یول وئردیگیندن، اوخوجولاردا یانلیش تصورا یول آچماماسی ایچون بعضی نقطه‌لری لازیم بیلدیک.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

اهرده مریضخانه تیکیلیر

اهرده بلدیه طرفیندن بیر مریضخانه تیکیلیر مریضخانه‌نین تیکیلمه‌سی سرعتله انجام تاپیر.

حمزه

طهران مسافرتیمدن بیر نئچه خاطره

فنی متخصص‌لر - مقررات! - الله رحمت ایله‌مه‌یین مرحوم!..

یئنی قزوینده بیر یئره ، گویا قوشون اداره‌سی ایدی - تحویل وئره‌دیلر . ژاندارملار قاپودا دورمیشدی‌ایده‌یلار ، بیر آغاجلی حیطه داخل اولدوق ، حیطده بیلله‌کان لارین دیبینده نئچه نفر کندلی لرین اوتورموش ایدیلر ، بیزی گورجگین ایاغا قالخیب بورک گوتوردیلر ، چونکه بیزیم لباسلاریمیز تازا ایدی ، اونلاردا بیزی «آغا» حساب ائده‌ردیلر .

ایکی اوطاقدان تشکیل تاپیش لستا بیر اوزون سالوندا نئچه نفر ژاندارم لباسیندا میزلرین آرخاسیندا اگلشمیشلردی ، بیر تریاکی «همردیف» میز آرخاسیندا اوتوروب و «مربوطه پرونده» لرین ایچریسینده غرق اولموشدو ، تریاکیلرین خصوصی بیر سس لری واردیر . همین سس ایله اونون یانیندا ایاق اوسته دورمیش بیرشوربا قیزدیران وکیل باشی ایله دانیشیر . هوالین اینتیلیکینه باخمایاراق بیر آق یون کوینک ویرجلیقه‌ده اگلینده‌کی لوتیندان علاوه گئیمیشدر .

اوبیری‌لرده اوجور بیر وضعیتده ایدیلر . جناب سروانین دالیجا آدام گوندرمیشلر «هله یوخدور . قالدی ساعت ۵-۶ یا ، یا انشاء الله ، انشاء الله صاباح سیزین ایشینیزه یئتشر» بیزه دئیرلر . بیز ته‌سیریک ، چونکه همین بوگون طهراندا اولالیق ، طیاره‌ایله گئتمکدن طیاره‌نین بیرگون گئج حرکت ائتدیکینه گوره صرف‌نظر ائتمیشدیک .

ایندی بیلمیرم گئتمه کیمین اوزینه «؟» دورموشوق که ائشیمیز راست گلمیر . بیز گئتمه شبهه‌لی قزوین حزب توده سینین توصیه مکتوبلری آقای رضوی و باشقا لاری گورمیش ایدیلر . موضوعدان خبر بیلمک ایچون بیزیم یانیمیزا گلیب ولازملی اقداملاری عمله گتیردیلر .

جناب سروان تاپیلدی گلدی ، بیزی گورجگین دیل - تعارف ائتمگه باشلادی . «سیزه ایچون خبر وئرمه‌میشلر که ، سیزه‌قربانلیق کسک ، نظامی احترامیلار عمله گتیرمک ، بو ایشدن فوق‌العاده‌سیزدن اینجیمیشم . . .» بیزه‌دئدی . آللاه سیزه عمر وئرسین ، ایندی هله بیزی تتر بولاسالون گورمه‌ه‌ ده‌یلک ..

خلاصه کلام . جناب سرهنگ دستور وئرمیشدی که بو عکس ماشینیاوفنی متخصص‌لره باخماق دان توتری ماشینی ساخلامیشلار . گورمیشلر که «نظامی» ؟ عکس بردارلیق اولوب اولمایبدر ! فیلمین معاینه ائتمیشلر .

ایش بوراسیندا ایدی که تاکسانده منی ماشینی آچیب فیلمین چیخارماغا مجبور ائتمیشدیلر . اورادا کی جناب سران بیلمیردی که نوز فیلمی خراب ائدر .

سونرا بیز قزوین حزب توده تشکیلاتینا گئتدیک . همین گئجه مهرگان جشنی مناسبتیله اورادا قوناقلیق وئریله‌جک ایدی .

دکتر ارانی‌نین عکس آچیشکده منزرغان - بالرخانین عکس‌لرینین اورتاسینا گوزه چارپیردی . اوطاق لارین هاموسین گوردیک ، اوطاقلارا شیخ محمد خیابانی ، سلیمان محسن اسکندری ، مدرس و باشقا لاری‌نین عکسلری ووردولیش ایدی .

تاهاری اورادا ینده‌یک جناب سروان اورایا گلیب بیزه تبلیغات ائتمگه باشلادی «بیزیم آتل‌مین ایللیک تاریخیمیز واردیر ، ایرانیلار قدیمدن شاه‌پرست اولمیشلار ...»

جناب سروان هیئت حاکمه‌نین الینده اراده‌سیز بیر آلت اولدیغینی آیدینلاشدیردی ...

عکس ماشینین باره‌سینده جناب سرهنگین دستوریله گوره گرمک «فنی متخصص» لره مراجعه اولونسین وچون قزوینده بوجور آداملار یوخدور «تهران‌ستادینا» گوندریله‌جک ایدی .

جناب سروان بیزدن عذر ایسته‌ییب توزینی تبرئه ائتمک ایچون دئدی : من بیلیرم که عکس ماشینیندا هئچ زاد یوخدور ومن اصلا عکاسلیغا لاکن «مقرراتی» گوزلمک ایچون «حسب‌الامر» بئله اولمالیدیر . سونرا اضافه ائتدی :

من قدیم جلفادا اولاردا ایدیم ، بیر دفعه عکس گوتوردیم . الله غنی‌غنی رحمت ائله سین مرحوم اعلیحضرت همایونی‌یه راپورت وئرمیشدیلر که ...

- آللاه رحمت ائله‌سین ! ...

-۴-

رضا آذری

آذربایجانجا دوزگون یازماق ایچون

ساده قاعده‌لر

هانسی مصدر لرین آخری (ماق) و هانسی لاری (مک) علامتلر ایله قورتارار ؟

اگر مصدر علامتین قاباغیندا اکی (هجا) قالین سسلی اولورسا (ماق) ایله ، اینجه سسلی اولورسا (مک) ایله قورتارار . مثلا : (آپار - ماق) مصدر یننده (ماق) دن اول قالین سسلی (پار) هجاسی واردیر .

اونا گوره (آپارماق) مصدری ، (ماق) ایله قورتاریر . اما (گورمک) مصدری (مک) ایله قورتاریر چونکه (مک) دن قاباق اینجه سسلی (گور) هجاسی واردیر . (هجا) نه‌دیر ؟ کلمه لرین آراسیندا سسین قورتاران یئری یاخودکه لرین اورتا سیندا نفس آلینان یئر . مثلا (آپارماق) کلمه سینده اوچ هجا واردیر : (آ) (پار) (ماق) (گورمک) کلمه سینده ایکی هجا واردیر : (گور) (مک)

* * *

بیزیم دیلیمیزده عمومی و گوزه‌ل بیر قاعده واردیر . فقط بو گوزه‌ل قاعده بیزیم دیلیمیزه مخصوص‌دور ، باشقا دیل لرده تاپیلمیر .

اودا بودرکه بیرکلمه‌نین اول هجاسی اینجه سسلی اولورسا ، او کلمه‌نین بوتون هجالاری اینجه سسلی اولار ، اگر کلمه‌نین ایلک هجاسی قالین سسلی اولورسا ، بوتون هجا لری قالین سسلی اولار . یعنی کلمه نین اورتاسیندا‌کی و آخر یننده‌کی (هجا) لرین سسی او کلمه‌نین اولینده‌کی (هجا)نین سسینه تابعدرلر ، اگر ایلک (هجا) نین‌سسی قالین اولورسا ، اورتا و آخرینجی (هجا) لرده قالین سسلی اولورلار و اگر اولده کی (هجا) اینجه سسلی اولورسا سونرادان کی (هجا) لرده اینجه سسلی اولورلار . قالین سسلی لره مثال : (آ-غاج) (آ-پار-ماق) (قا-پو) (تاپ-دا-لا-نان) (اول-دوز) (تی-زیل) اینجه سسلی‌لره مثال : (گو-موش) (گور-مک) (گو-تور-دیک-ده) (آر-وات) (بال-تار) (اول-که) (دوز-گون) ؛

بو مقاله لرین اولینده دئدیگیمیز کیمی ، بو قاعده‌لر یالنیز خالص آنا دیلیمیز ایچون دیر ایللردن بئری اجرا اولونان قاعده لردیر ، باشقا دیللردن دیلیمیزه آلدیغیمیز کلمه لر حقیقتده دگیل‌دیر ، اونلارین دا باره سینده سیراسی گلیرکن یازاجاییق ؛

محترم گنجلریمیز بونی دا اونوتمامالیدیرلار که (۹) سسلی حروفاتی یاخشی خاطرلرینده ساخلامیش اولورلارسا ، بوتون کلمه لری دوزگون یازاجاقلاریندان امین اولابیلرلر

چونکه بوتون کلمه لرین آخرلرینه یاپیشان (شکیلچی‌لر) ده ، کلمه‌لرده کی سسین قالین و اینجه‌لیکینه تابعدر . (شکیلچی) نه‌ در ؟

اصل کلمه لرین آخرینه علاوه ائدیلن و تکلیکمه معنی افاده ائده‌ن حرفلره (شکیلچی) دئیرلر . یعنی کلمه لرین اصل شکلینی دگیشدیریر . مثلا : (کتاب - لار) (کتاب-دان) (کتاب-دا) . بو اوچ مثالدا ، (لار) (دان) (دا) حرفلرینه (شکیلچی) دئیرلر . (شکیلچی)لر همیشه هانسی کلمه‌نین آخرینه یاپیشارلارسا همان کلمه نین آخرینده‌کی آهنگه (سسه) تابع اولورلار . اگر (شکیلچی) یاپیشان کلمه‌نین آخرده‌کی آهنگی قالین سسلی ایسه (شکیلچی) ده قالین سسلی اولار ، اگر کلمه نین آخرینده‌کی آهنگ اینجه سسلی ایسه اودا اینجه سسلی اولار : مثلا : (آدام) (آدام-لار) (آدام-دان) (آدام-دا) (آدام-جا) (آدام-سا) (آدام-لا) .

(آدام) کلمه سینین سون آهنگی (هجاسی) (دام) قالین سسلی اولدیغی ایچون اونون آخرینه یاپیشان شکیلچی لرین هاموسی (دام) آهنگینه یعنی هجاسینه تابع اولاراق قالین سسلی اولموشلاردر ، او تک مثاللارا جمله ایله‌ده مثال گتیرمک لازمدر . مثلا : (منبعده چوخ آدام-لار وار ایدی) (بعضی آدام-دان قاچماق لازمدر) (آدام-دا‌جا یاخشی شی‌دیر) (آدام جانیندا دانیش) اگر آدام-سا معرفت لو گرمز) (آدام-لا اوتور ، دور) . اینجه مثاللار : (قلم-لر) (قلم-دن) (قلم-ده) (قلم-جه) (قلم-ایسه) (قلم-ایله)

دوورت ده « شکیلچی وار که ، اونلارین آهنگی (سسی) هانسی کلمه نین آخرینه یاپیشارلار سادا تغییر تاپارلار .

۱- (کن) مثال : (اوتوراوکن گوردوم)
۲- (گیل) مثال : (یاجیم گیله گئتدیم)
۳- (دک) مثال : (بازارا دک آپاردیم)
۴- (ای) یعنی یای نسبتی مثال : (اقتصادی وضعیت)

او دوورت مثالدا گورورسه‌نیز کیمی (اوتوران) (یاجیم) (بازار) (اقتصاد) کلمه لرینین آخر لرینده‌کی آهنگلر (هجالار) قالین سسلی اولدوقلاری حالدا ، (کن) (گیل) (دک) (ای) شکیلچی لری یاپیشدیقلاری او دوورت کلمه‌نین آخرینده‌کی آهنگلره تابع اولماییب یالنیز شکلیلرینی دگیشمه‌میشلردر .

توکیودا ژاپون جنایتکارلارینین محاکمه‌سی

دونن توکیودا ژاپون جنایتکارلارینین محاکمه‌سی باشلانیشدیر . سووئت اتفاقینین مدعی العمومی‌سی معاونی بیر عده مدارک واسناد محکمه رئیسینه وئردی جنایتکارلارین مدافع وکیللری جنایتکارلاردان طرفدارلیق ائدیردیلر . سووئت اتفاقینین مدعی‌العمومی‌نین معاونی ۳۰ عدد سندومدرک محکمه رئیسینه وئردی که هامیسی قبول اولوندی ، هابئله اظهار ائتدیکه ژاپون ۱۹۴۱ نجی ایلدن تا ۱۹۴۵ نجی ایله تک آلمانلا نظامی کمک ائدیبدیر . ژاپونیا سووئت اتفاقی معاهده باغلادیقدان سونرا ژاپون سووئت اتفاقینین تجارتی گمی‌لرینی اوزاق شرقده یول وئرمه‌یردی . سونرا اضافه ائتدی که ژاپونیادا اولان آلمانین بویوک سفیری بیر تلگراف ۱۹۴۱ نجی ژوئن آیینین ۲۲ سینده ائتمیشدیر که آمریکا ائده‌بیله‌جک الیانوسدان سووئت اتفاقینا اسلحه گوندرسین .

اشتباهلار دوزه‌لدیلمه‌لیدیر

اول صفحه‌دن قالیب

اولابیلر بئله اثبات لازیمدر که ، بیزده مرتجع تازلیشین شبهه‌سینه آتان دیلی واونون صرفی اوزرینده ایشله‌مکه امکان اولماسیندا ، بو ایش اوزرینده هله ۱۹ نجی عصرین اورتالاریندان باشلایاراق ، اساس اعتبارایله ۱۹۲۰ نجی ایلدن سونرا دیل شناس و عالملرطرفیندن خصوصی اولاراق مشغول اولونموش ، بوتونت دربن مضمونا مالک دولتون آذربایجان دیلی صرفی یارادیلمشدر . آذربایجان دیلی بیر اولدوغوندان ، اونون بوتون خصوصیتلرینده بیردیر . بیزیم ایچون آنجاق عرب‌الیاء سیله اویغونلاشدیرماق قالیر .

آقای آذری آوروپا تمدنی ملتلینین توز دیل و مدنیتلرینی انکشاف ائتدیرمه‌لری حقینده دانیشیرکن «اونلار بیر سیره‌یشدن علمی وادبی یاردیم گوردوکلرینده بو گونکی ترقیاته نائل اولمشلار » دیمکله چوخ حقلی ودوزگون اولاراق مسئله‌یه یاناشیر . بشریتین یاراتمش اولدیغی علملری اخذ ائتمدن ، متبعه‌دن و انکشاف ائتدیرمه‌دن هئچ بیرخلق مدنی انکشافه نائل اولا بیلمه‌ز . بیزیم توز دیلیمیزین خصوصیتلرینی ، علمی اساسلار اوزره دوزه‌لمیش قانون قاعده لرینی توکرمکی هئچ کس بیزه ایراد دوتابیلمز . مکتب اولاراق توز دیلیمیزین انکشاف یوللارینی عرب و سایره اجنبی دیللرینین خصوصیتلرینده آختارساق ، توز دوغما دیلیمیزده یارادیلمش علمی اثرلره یساد کیمی باخساق ، خیرخواهلاریمیز شوربیزیت ضعیفلیکینه آجییار ، دشمنلریمیز ایسه استهزالی تهقیهه‌لرله بیزه گولرلر . گئچک اساس مسئله‌نین اوستونه .

آقای رضا آذری یازیر که ، «آغیزدان چیخان هرسوز ، هربیر کلمه اوچ جوردن اوچ قسمدن خارج دگل ، ۱- اسمدر ۲- فعلدر ، ۳- حرف یعنی آد ، ایش ، شکلچی . مثلا : من مدرسه‌یه گئدیرم . من- (آددر) (مدرسه) (آددر)(یه (حرفدر) گئدیرم فعلدر ، ایشدر . »

بو پارچادان گورولدوکی کیمی ، یازیچی دانیشیقدا ایشله‌دیکیمیز سوزلری اوچ قسمه بولور . حرفی هم سوز همده شکلچی کیمی تانیماغا چالیشیر . البته بو تمامادوزگون اولمایان بیر آنلاییشدر .

آذربایجان دیلینده ایشله‌دیلن سوزلر مستقل و کومکچی سوزلر اعتباریله ۲- قسمه آیریلیر . بونلاردان مستقل سوزلر آلتی یئره بولونور :

۱- اسم (حسن ، کتاب ، مکتب...)
۲- صفت (وطن پرور ، گوزه‌ل بویوک ، کیچیک ...)
۳- سای (بیر ، اون ، یوز ...)
۴- عوضلیک ضمیر (من ، سن ، سیز ، بیریسی ...)
۵- فعل (اوخویورام ، ایشله‌یرم ، گولورسن ...)
۶- ظرف (گوله گوله ، یواش-یواش ، تیز - تیز ...)

کومکچی سوزلر ایسه اوچ یئره بولونور :

۱- قوشما (کیمی ، قدر ...)
۲- باغلاییجی سوزلر (اما ، و ، که ، دا ، ده ...)
۳- ندا سوزلری (باهو ، آه ، بی‌واه اه ...) کیمی

بو مثاللاردان آیدین اولورکه ، آذربایجان دیلینده ایشله‌دیلن سوزلر شکل و معنا لارینا گوره ، آقای آذرینین بویوردیغی کیمی اوچ یئره دگل ، بلکه‌ده دوققوز یئره‌بولونور . چکدیکی مثالداکی « من مدرسه‌یه گئدیرم » جمله‌سینده ایسه من (عوضلیک ضمیر) مدرسه (اسم) ، گئدیرم (فعل) اولور . بیرده «حرف» ایله شکیلچی‌نی ، ده‌ده مصدر ایله سوزون کوکونی بیر-بیرینه قاریشدیرماق اولماز . بونلارین یازیدا هر بیرینین ئوزونه مخصوص شکلی ، معناسی وخصوصیتی واردیر .

حرف داده‌یلمه‌ک دانیشیق معنالی یئنی یازیسیندا کی اشاره‌سی کیمی آنلاشیل لازیمدر . سوزون کوکی - سوزلرین اساس معناسینی بیلدیرمن و ده‌گیشمه‌ین حصه‌سیدیر . شکلچی - آیریلیقدا ایشله‌نمه‌ین کوکلره یاپیشه‌رق یئنی سوز و یا سوزلرین آراسیندا علاقه عمله گتیرمن حصه‌لره دئیلر . مثلا : گوز ، گوزلیک ، گوزلو ، گوزدن وساعره . بوراداکی (گوز) سوزون ده‌گیشمه‌ین حصه‌سی (کوکو) در . آخرینا علاوه ائدیلمکله معنا و شکلینی ده‌گیشه‌ن (لیک ، لو ، دن) یاوبلار (شکلچی) در .

مصدر ایسه - زمان ، شخص و کمیت گوسترمه‌ییب ، یالنیز حرکتین ، ایشین آدینی بیلدیرمن فعللردر . مثلا باشلاماق ، آلماق ، گورمک ، ایشله‌مک وسایره ... بوردان آیدین اولورکه ، آقای آذری « مثلا (گئدیرم) فعلدر بو کلمه‌نین کوکی‌ریشه‌سی یعنی (مصدری) دانه‌کدر » دیه گتیردیگی مثالدا کوکو ، مصدر آدلاندیرماسی دوزگون دگیل ، چونکه ، مصدرین توزی بیر کوک و شکلچیدن عمله گلیر . مثلا : گئتمک (مصدردر) آنجاق سوزون کوکی‌ایسه (گئت) در . دیمک کوک مصدراولابیلمز .

مقاله‌نین باشقا بیر یئرینده آقای آذری یازیر : « اسم ایله فعلین بیر فرقی واردر فعل کلمه‌سیندن ، چوخ باشقا کلمه‌لر آیریلار اما (اسم) دن هئچ بیر کلمه آیریلماز مثلا (مدرسه) کلمه‌سیندن هئچ بیر کلمه آیریلماز » بوفکر منطقسیز افاده‌دن آیدین اولورکه ، اسملرین ساللاماسیندان یازیچینین خبری یوخ ایمیش . آنجاق بیلمک لازیمدر که ، اسملرده فعللر کیمی مختلف شکلچی‌لر قبول ائتمکله معنا و شکلینی ده‌گیشه‌بیلر . اسملر ۶ جور حالا دوشه بیلر مثلا :

۱- آدلیق - مدرسه
۲- یییه‌لیک - مدرسه‌نین
۳- یونلوک - مدرسه‌یه
۴- تاثیرلیک - مدرسه‌نی
۵- یئرلیک - مدرسه‌ده
۶- چیخیشلیق - مدرسه‌دن کیمی . بورادادا آیدین گورولورکه (مدرسه) سوزونون ، یعنی اسملردن باشقا کلمه‌لر عمله گلرمیش .

«آذربایجان روزنامه‌سی نزدینده تشکیل اولونمش یازیچیلار اجلاسیندا مذاکره وتحلیل اولوندوقدان سونرا بیر لایحه کیمی قبول اولونموش یازی قاعده‌لری » نه (آذربایجان روزنامه‌سینین ۲۸۳ - ۲۸۵ نمره‌لرینده چاپ اولنمشدر) اهمیتسیز بیرشئی کیمی باخیلدیغیندان ، داها دوغروسی رسمیت‌سالوتوب معارف اورقانلارینا ، مکتبلره یایلمادیغیندان بو گون یله یازی قاعده‌لریمیز معین بیرسیستمه (اصول) سالینمامشدر . بوندان آیدین گورولور که ، یا بواونون بوگونکی اهمیتینی بعضی آقالار درک ائده بیلمیر یاخودقصدا یازیمیزدا بویله هرج - مرجلیکین باقی قالماسینا سعی ائدیرلر . نه اینکه ، باشقالاری ، روزنامه میزده بئله ، یازی قاعده لرینه عمل وئریله‌دیگیمین ، یازی خطالاری اولدوغیا چوخ اولور . « گنجلریمیزله دوز یازماق ایچون مصاحبه » آپاران آقای آذری ، دوز گور یازماقدان بحث ائدیرکن ، او حرفین (او) ، (ا) حرفینی (ای) ، آ حرفینی (ا) وسایر ... مختلف شکلرده یازماغا باشلامش بو جور ، هرکس استه‌دیگی شکلده یازسا دوزگون یازماق مفهومین اویناندان موضوع ، اوخوجولاری چاش - باش و آواره یازیق عوضینه صرف نحو و یازی قاعده لری یارادیلماسی ایشی هر کسین قاباق وداها چوخ معارف‌نظارتینی مراقلاندیرمالیدیر ، چونکه ، مکتبلرده آنا دیلینین دوزگون و تیره‌لی تدریسی ایچون آذربایجان دیلینین صرفی اساس شرطدر .

دوقتور فیض‌اله زاده

اوشاق صحیه معارفی

۴

قانین آغ کوره‌جیکلرینه گلدیکده ، بو ذلاره ساده دیلده دیشت وجودین قوشونو ـ محافظه چیلرلر. وجودین هرهانکی بیر یئریندن ویاخود یارا ـ سیندان داخل اولان میقروبلاری بیر ـ چوق مرکب واسطه‌لر ایله تلف ایده‌وب اونلاری اینکشاف ایتمکه قویمیرلار . اگر دریمزین بیر یئرینده یارالانما اولارسا ، آغ کوره‌جیکلر در حال بویا ـ رانین آغزینا توپلانیب یئلیب بورادان وجوده داخل اولان میقروبلاری احاطه ایده‌یب اونلار ایله جدی مبارزه آپا ـ ریب اونلاری محو ایدیرلر . بو مبارزه‌نین نتیجه‌سینده تلف اولان میقروبلارین و آغ کوره‌جیکلرین میثلری چرک ـ چرا ـ حت ـ شکلینده خارجه توکولور . آغ کوره‌جیکلرین داها بیر چوق فیز ـ یولوژی وظیفه‌لری واردر .

قانین یاستیجالارین فریبولوژی وظیفه‌لرینده ، قانین اوزونی یارادان کسیکدن ـ آخماقدان محافظه ایتمکدر بونلار بو وظیفه‌نی لاختالاما واسطه ـ سیله ایفا ایدیرلر . یله کی ، اگر وجودین بیر یئرینده یارالانما ویا کسیلمه اولارسا ، بو یاستیجالار درحال یارانین قان داماریتین آغزینا توپلانیب لاختالانما حادثه سینی عامله گتیره‌رک قانین آخمان یرینی قاپاق کیمی باغلا ـ ییب قانین آخماسینی دایاندیریرلار . بیله‌لیکله یاستیجالار قانی خارجه کسیکدن محافظه ایتمک وظیفه‌سینی ایفا ایدیرلر .

قانین زردآب حصه سینه گلدیکده ایسه بو حصه بوغاز یدا یاز دیقیمیز قیرمیزی ، آغ کوره‌جیکلر و یاستیجا ـ لارین یاشامالاری و اوز فریبولوژی وظیفه‌لرینه انجام ویئرمک ایچون بیر شرالطدر . یعنی قانین قیری حصه‌لری بو زرداب ایچریسینده بیر طرفدن یاشاییرلار و دیگر طرفدن ده بوندان بیربول کیمی استفاده ایده‌یب اوز مختلف فریبولوژی وظیفه‌لرینی یئرینه یئتیرلر . بوندان علاوه قان زرداتین داخلینده بیر چوق بیولوژی (حیاتی) ماده‌لرده واردر که ، بونلارینداچوق مرکب وظیفه لری واردر .

قان کوره‌جیکلرینین مقدارینا گلدیکده ایسه اوشاقلارایله بویوکلرینکی بو قاعده ایله فرقلنیر : انسانین وجو ـ دوندا نور مال حالندا نیجه‌کی دائمی و ثابت بیر حرارت . اولور ایله‌ده بو کوره جیکلرین مقداری انسان و حیوان وجودلاریندا . دائمی و ثابتدر . اگر وجود یالاجایبر خسته لیکه مبتلا اولارسا ، قان‌عنصورلرینین‌مقدارینداادر حال معین بیر تبدلات‌اولور . بیله که بیر چوق مرضلرین تشخصاریندة چتلیك اولدوقدا ، قانین‌لابراتوواردا تجزیه ایتد یکدن سونرا مرضی قطع تعیین ایتمک ممکن اولور . دیملی قان‌وجود داکی بعضی مرضلری گوسترمك‌ایچون بیر عینکه بنزه‌ر . اودر که ، بویوك آداملار دا بیرمکعب میلی متر قاندا ۵ و ٤ ـ ۵ میلیون‌قیرمیزی قان کوره ـ جیکلری اولدیغی‌حالدا تازه دوغولموش اوشاقین همان مقدارقدر قاندا ۵-۷ میلیونا قدر اولور . آغ کوره جیکلر بیرمکعب میلی متر قانداه‌و ٤ ـ ۵ مین اولدیغی حالدا ، اوشاقدا همان مقدار قاندا ۲۰ ـ ٤۰ مینه قدر اولور . بو نوقطه‌ده قانین قیری‌حصه‌لری فرقلنیر .

اوشاقلارده قان عنصرلرینین مقدا ـ رینین چوق اولماسی سببلریندن‌بیریسی بودر که بوبالاجا وجودلاردا بیر طرفدن غذا ماده‌لری مبادله سی چوق سرعتله ایجرا اولونوردیگرطرفدن‌ده خارجدن وجوده داخل اولان مقروب لار دشمنلری ایله آپاریلان مبارزه بویوك وجودلاردا کیتا نسبتاچوق‌جدی وشدتلی اولابیلیر .

اعلان

من حسین قره آغاجی ۲۱ آذر مدالیمی ایتریمیشم تاپان دالکشا مسافرخانه‌سینه ویریب انعام آلسین .

ش ۳٤۱

اعلان

من اسماعیل سنجانی فامیلیمی سنجانی گئله‌سیندن توبه آذر گئله سینه تبدیل ایتمیشم .

ش ۳٤۰

تشکر و معذرت اعلانی

حرمتلی آقالارکه منیم همشیره زاده‌مین اوله‌سی مناسبتیله لطفا تشریف گتیریب تسلیت ویریبلر بوتیله اونلاردان تشکر ایدیرم اگر روحی بور ـ قونلیقیم حضولارینا یئتشمکه مانع اولورسا عفو بویوراجاقلارین ایناتیرام .

حسین ـ فتح‌اله و کیلی تهامی

ش ۳٤٦

اعلان

سوومت مدنیت ایوی مدیریتی سوومت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایات جمعیتین عضولرینه و علاقه‌مند شخصلره بیلدیریر که مدنیت ایوینده «موسقوا دا قیزیل میداندا یئنی تربه‌چیلرینین پارادی» موضوعندا یئنی سرگی تشکیل ایدیلمشدر . سرگیه یکشنبه گونلریندن باشقا هر گون تولیقیف صورتده و جمعه گونلری سحر ساعت ۱۰ دان ۱۲ یه قدر و آخشام ٤ دن ٦ یه قدر تماشا ایتمك‌اولار . تماشاچیلارا سرگی‌حقینده لازمی ایضاحات ویریلیر .

مدنیت ایوی مدیریتی

آذربایجان خلق ادبیاتی

آذربایجان فولکلورینین ان گنیش و زنگین قسمتی اولان « خلق ادبیاتی » حصه‌سینی توپلاییب نشر ایتمك آرزوسیله بوگوندن باشلایاراق آذربایجان روزنامه‌سینده بیر ستون آچیلیر .

آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان بوتون مراقلی و هوسکارلاردان تمنا ایدیلیر آذربایجان‌فولکلورونون بو حصه‌سینین تکمیلی صورتده توپلانماسی ایچون بوخاریداکی موضوعلارا عاید معلوماتلارینی دقتله یازیب آذربایجان روزنامه سی‌اداره‌سینه گوندرسینلر .

آذربایجان روزنامه‌سی

آذربایجان خلق ادبیاتی

توپلایان رسول سرحدار

بایاتیلار

آغ چوخان‌آغلی‌قالسین ،
یان بوغجادا یاغلی‌قالسین ،
منی سندن ایلیه‌ین ،
جگری داغلی قالسین .

سنده‌کی دلی موگی ،
سنده‌کی قارا گوزلر ،
داغدا دومان یئری‌وار ،
قاشداکمان یئری وار ،

چای منیم چشمه منیم ،
چاییدان کیچه منیم ،
من سنه نه وقت‌دیدیم
سویومدان ایچه مینم .

بیر جوت‌تار ایتیرمیشم ،
سنده کمان یئری وار .
الینده قار گزر ،
گزدیکجه یاپار گزر ،

عزیزیم چشمه سندن ،
چای سندن‌چشمه سندن ،
باغشا دشمن سوزونه ،
یاز یقام کیچه سندن .

بیر کس کی‌یوخسول‌اولسون ،
دوست اوندان کنار گزر ،
عزیزی یم یئدو آت ،
منزل کسه‌ربسه‌و آت ،

عزیزیم قارا گوزلر ،
دشمنی قارا گوزلر ،
ایکیدی جوان ایلـه‌ر ،
یاغشی آرواد یئدو آت ،

توپلایان ابوالفضل‌حسینی

بوگلسن یار ایتیرز ر ،
مه مه لر تارا بنزر ،
یاریمین گل بدنی ،
تازا یاغیش قارا بنزر ،

شیر اورکلی اقرلر ،
اصلان کیمی عسکرلر ،
وطنی جان تك ایستر ،
بزیم قوچاق‌عسکرلر .

عزیزیم گل بوداقی ،
جیران آشدی بو داغی ،
بلبلیتن قوتسا قیا ،
یارانیب گل بوداقی

عزیزیم بنی تیبریز ،
ایـل سوم‌رمنی‌تبریز ،
سن شیرین هاشقیم ،
سن آتامنی تبریز .

عزیزیم کمان قاشلار ،
ویرمه‌دی آمان قاشلار ،
کیربکین اوخا بنزر ،
اولوبدر کمان قاشلار .

عزیزیم گل ایترمنی ،
بیر دیب گل ایتر منی ،
مه سن صوقات گتیر ،
بیر دسته گل ایتر منی .

دوداغین گله بنزر ،
زلفون سنبله بنزر ،
دا نیشاندا یاریسی ،
یار الی بلبله بنزر .

بیلو قرم آشمارام ،
سیزین باغا آشارام ،
یار یولوندایاتیم گیتسه ،
ایناتگلان قاشارام .

عزیزیم یانغی گزر ،
گوردیکجه یانغی بزر ،
گل لرین رو نقی یوخ ،
گوزه لیم یانغی بزر .

سار ما شیقام ساریشارام ،
عشق اودونا آلیشارام ،
اوگوزل مایل اولسا ،
کسیشم یاریشارام .

توپلایان قوسی

دافلارین باشینا یاغ ،
قاربالیب باشینا باغ ،
من سودیم یاد آپاردی ؛
تنکین ایشینه باغ .

قاشین یایینا باغ ،
یوزونون آیینا باغ ،
چکدیکمی زحمتینه ،
آلدیغی پایینا باغ .

آغاج آغاجا یاووخ ،
آغاجین ایچی اوووخ ،
بیر الیم یار قویتوندا ،
بیر الیم گدی‌سوووق .

من عاشقم یاسا باغ
قارا گیبیش ، یاساباغ
بو یار منی ئولدورور ،
یا بوگوندر ، یا صباح

قارادی قاشین اوردك ،
یاشیلدی باشین اوردك ،
همیشه جوت گزردین ،
هانی‌یولداشین اوردك .

عزیز یئم بیر ـ بیرچك ،
اوخی‌یادان بیر ـ بیرچك ،
تولك‌اوچشی‌قالیبدی ،
بیرقاش،بیر گوزبیربیرچك .

امان فلك ، داد فلك ،
هیچ اولمادیم شاد فلك ،
ایچینه یکیت شربتدن ،
لوزونده بیر داد فلك .

من عاشق اسدی فلك ،
صبریمی گدی فلك .
هر یاندا چادر قوردوم ،
طنابیسم کدی فلك .

عزیزیم ناز یئری گل ،
یولوندان آز یئری گل ،
کوبلو مون ایستکیسی ،
دیلمین از یئری گل .

من غریبم ، اوبان گل ،
بویان بلبل ، اویان گل ،
یاشین یاستیق ایچینده ،
گل سینه‌مه دایان گل .

عزیزیم مرنده گل ،
خوبا گل ، مرنده گل ،
بیرگادین حسنه گوردون ،
بیرده جان ویرنده گل .

جیران ، چوله بیرده گل ،
اوردك ، گوله بیرده گل ،
سن اولاسان او جانین ،
بیزیم اله بیر ده گل .

من عاشقم بئله گل ،
دولان داغدان بئله گل ،
عزرائیل اوروا چیخیب ،
سنی وورار بئله گل .

عزیزیم اوبان گل ،
اوبان یاغچا ، بویان گل ،
اویوم آلا گوزوندن ،
سن یوخودان‌اویان،گل .

من عاشقم اسن گل ،
قارا یاغریم کسن گل ،
عالم کیبه دونیه ،
منیم قبله‌مه سن گل .

بو مارال سایق دیل ،
باتیبدی ، آیق دیل ،
یاری سرگردان قویباغ ،
هیچ یارالایق ده یل .
گلیر سندسته گل ،
یولون آراسته گل .

اداری اعلان

بوتون شهر و اطراف آبونه چی لریمیزدن تقاضا اولونور آدرسلرینی ده‌گیشدیردیکلری صورتده کتبی اولاراق بو اداره یه خبر ویرسینلر .

مدیریت

۳ ـ ۱۰

اعلان

خلق قوشونلارینین مالیه اداره‌سی بیر مقدار اسقاط ماشین آلات (۱۷ دستگاه حدودینده) که قوشون نظامیه‌سینین قلیه طابورینده موجوددر مزایده یولیلن ساتاجاقدر داوطلبلردن خواهش اولونور یکشنبه گونی ۲۸-۷-۲۵ ساعت ۹ صبحده خلق قوشونلارینین مالیه اداره‌سینده حاضر اولسونلار .

خلق قوشونلار مالیه سی

ش ۳۳۷ ۳ ـ ۳

آذربایجان مطبعه‌سی

ق . قهرمان زاده

انتظار

(اورمیه‌ده بیر حادثه)

۳

قپندا سویوق دگر یولوموزدا یوخدر که دوقتورا گو ـ سترمك . هاچانا کیمی بیر بوغارا گوزلرین ایچینده قووردو ـ لوب گیده جیك ، تشکیلات دا دا دیینده که یا بیر دفعه لیك قولیك یادا بیر گوره‌جاقاق . اونا دیرلر صبر ایله بیت وقت دگیل . یالام بس وقت نه وقت اولاجاق ؟ من تولدن سونرا ؟ دیب دایاندی اورتالیقی قارا سکوت چولقادی . هیچ کس دانیشمایردی آنجاق اوشاقین « ده ده گل » سسی سکوتی پارچالاییردی .

بو حالدا قاپی یئردن یئره آچیلدی . ایکی نفر اتبه ایچری داخل اولدی . بونلارین الینده تفنك واریدی . تیزه ـ لری چراغین ضعیف ایشیغیندا پارلاییردی . اتبه‌لر ایچری گیرمن کیمی زواللی اوشاق معصوم بر توشجنازکین آتاسینین قوجاقنا سیجیلدی خیردا قوللارین ده ده سینین بوینونا ساریدی بوزیتی اونون دوداغنا سورته‌رك دوردی . اوشاق قورخو ـ سوندان بر ایکی وحشی جانا وارین اوزونه باخماقدان بیلیع قورخوردی . اونون نظرینده اونلارین آغیزلاریندان و جاینا قلاریندان قان داملیردی . اونلارین بیری بر آددیم ایره لی آتاراق دیدی :

ـ دور !

ـ هارا ؟

جهنمه گورا ـ بی شرف هله منمی خبرده آلیر ـ هارا .

یامیرسن هارا ؟ بودر شهرده اولان حزبین عضولرینی گوروب ایله بیربیك ؛ ایندی سنی آپاراندا حزبین دفتری سنین دادینا چاتار . دیدی بو سوزلری ایشیدن اوشاق آغلاماغا باشلادی . اونلاردان بیری قیض ایله اوشاقین اوستونه چیغیردی : سن نه اولاییرسان ؟ سه سیری کس ! دیدی دوغرودان‌دا اوشاق او ساعتی گیدیدی . بعضی آتالار اوشاقی قورخوتماق ایچون « خوخی » گلیر دیرلر لاکن منیجه اوشاقی قورخوتماق ایچون اتبه گلیر دیه لر او ساعتی اوشاق سوسار .

سنین ایوینده سلاح وار یئرینی بیزه دی !

منده اسلحه یوخدر اگر اینانمیر سیز سا آختارین . دیه کیشی ملایم بر سسله جواب ویردی !

اتبه‌لرجاناوار جنده‌یه دارتان کیمی ایوین جانا دوشدولر ایوده اونلارا گرك اولان بر شی اولمادیغیندان آتوب سینه‌یه ـ بر دیلار اوریدیلر . سو گوزه سی سینه‌دی ـ علی ساوری تیك له ووروب ایشی سویونی ایوه داغیتدیلار . ایوبیت بوجاقلارینی قازدیلار گوروسونی قورایوب ماشالین کولولی ایوه داغیتدیلار . الکن بر شی تاپا بیلمه‌دیلر اتبه لردن بیری ئاقوپایا قویولموش چوبونی گوتوروب جیبینه سوخدی . اوبیری اتبه قیض ایله اونی گوزوجه دیدی :

جیبوه سوخما شریکه !

سوووت اتفاقیندا عائله و ازدواج

(ابتداسی ۱نجی صفحه‌ده)

... اطاعت ... ایدی. بالیز اولون یعنی کیشینین اجازه‌سیله عملیات میدانینا گیره بیلر ایدی.

آرواد، ارینین اجازه‌سی اولمادیقجا مستقل آیاقا قالخی یوخ ایدی و مروت ... اوز ارینین دالینجا گیتمکه مجبور ایدی.

اوشاقلار کیشی‌یه مربوط ایدی، آنانین وشاقلارا نسبت بیر حقی اولا بیلمزدی.

کیشی ایله مساوی ایشله‌دیگی حالدا آروادین مزدی، اجرتی آز ایدی.

اکثریتله یرلرینده قادینلارا کی‌نه یری ویریلمزدی.

قادینین انتخاب ایتمک و انتخاب اولونماق و اونون اداری و دولتی مقاملاری اشغال ایتمکه حقی یوخ ایدی.

عالی مکتبلره گیرمکه قادینلارا یول ویریلمزدی، مکر مستثنا وقتلرده، اودا اشراف قادینلارینا مخصوص ایدی.

آروادلار حکیم‌لیک و عدلیه وکیل‌لیکی حقیندن‌ده محروم ایدیلر (یالنیز ۱۸۹۰ نجی ایلین سونلاریندا اونلارا طبابت حقی و ۱۹۱۲ نجی ایلدن اونلارا (آدووقات) لیق یعنی عدلیه وکالتی حقی ویریلدی).

روسیه‌نین شرقی مستعمره‌لرینده‌کی قادینلارین وضعیتی روس قادینین وضعیتیندن چوخ ... ایدی.

اونلار ... کیمی ... آختاماغا ... گوشه‌سینده ... اولان ... سیز ... ایشلره مشغول ایدی. خارجده‌کی اجتماعی حیاتدان اونون علاقه‌سی بوتون - بوتونه کسیلمیشدی.

اورتا آسیا و ذاقافقازیادا، یالنیز کیچیک یاشلی قیزلاری ... دکیل بلکه اولارین اوز که ... اولوب اولیا ... جانی نظره آلینمازدی.

... مجبور ایدی. بیر معین پولی ... سونرا ... ایله بیر مدت کیمی اوز آروادینین آتا - آناسینا ویرسین، یعنی اوز آروادینی هیشه‌لیک پول ایله ساتین آلاردی.

او زمانین قانونلارینا گوره آرواد مجبور ایدی اوز ارینه نسبت عقلی و ... اولسون، حالبوکه اونون اری اوز رفتارینه‌اوجهتینده آزاد و اختیار صاحبی ایدی، اما او اوز اخلاقی‌نیت حقلی اولدیغینا مقید دکیل ایدی. او زمانکی مقررات اونا اوز آروادینی دوگمکه، سویمکه و حتی اولدیرمکه قدر اجازه ویریردی.

آروادین محرومیتینه باعث اولان او ظالمانه مقررات و قانونلار، روسیه‌ده و مخصوصه اونون شرقی مستعمره‌لرینده‌کی مبارزه آپاران ان وجدانلی انسانلارین پاک و تمیز حسیاتلارینی حرکته گیتیریردی. او تولکه‌ده‌کی بوتون مبارزه‌چی دموکراسی طرفدارلاری قادین ایله کیشی‌نین حقوقدا برابر اولمالارینا طرفدار ایدیلر و بو مفکوره‌نی اوز دموکراتیک نهضتلرینین اساسنامه‌سینده، اصلی ماده‌لردن ان بیرجی‌سی یرینده قید ایتمیشلر ایدی.

قادینین موقعیتینده‌گیتیلمه‌سی انقلابدان سونرا

(اوغور) ده‌کی بویوک سوسیالیست انقلابی‌نین بارلامسیله‌ان وحشت کتل‌لر الی ایله ظلم و استبداد حکومتی یخیلاندان سونرا، مالکیت ... و آکچیرلر نیابه‌لری‌نیت ... ال لرینه کیچمه‌سیله، قادینلارین دا وضعیتی او مملکتده بوتون - بوتونه دکیشدی.

بودان یاشقادا انتظار اولونا بیلمزدی، چونکه، قادینلارین وضعیتینی سوووت تولکه سینده بوگونکی کیمی دکیشمه‌سی، مملکت تشکیلاتی‌نین ...

اساسلی صورتده دکیشه‌سیندن قاباق ممکن اولا بیلمزدی.

سوووت تولکه‌سینین اساسی قانونی ایندی، قادین ایله کیشی‌نین حقوقینی کملا معین وتشرح ایتمیشدر.

سوووت وطنداشلاری، ملیت وعرق قاوتی اولمالاقیزین، بوتون اقتصادی، دولتی، معارفی، اجتماعی وسیاسی جهتلرده حقوقدا برابردرلر (سوووت اساس قانونیندن)

اساسی قانوندا، یوخاریداکی ماده‌نین یازیلیب و خصوصی مالکیتین اورتادان گیتمه‌سیله تاریخده برنجی دفعه اولاراق، **قادین مادی و معنوی اسارتدن خلاص اولموش، بوتون معارفی وسیاسی ایشلرده کیشی ایله حقیقی مساواته نایل اولموشدر.** بوتون تاکوللرینت اداره‌لرین و موسسه‌لرینت قاپی‌لاری قادینین اوزینه آچیلمیش، او مملکتده آروادین وضعیتینده گیتمه‌سیله عائله و خصیتلری ده بوتوت - بوتونه دکیشمیشدر.

سوووت مملکتی‌نین اساسی قانونی عائله‌نین موقعیتینه و اونون اساسی‌نین محکم‌لنمه‌سینه جدی علاقه گوسترمیشدر. چونکه عائله‌نین، سوسیالیست هیئت اجتماعیه‌سینین اولنجی حوزه‌سی و او جامعه‌نین برنجی پایه‌سی اولدیغینا متوجه اولموشدی. سابقده‌کی عدالتسیزلیکدن اولان قانونلاری اورتادان آپارماق ایچون، انقلابدان سونرا سرمته‌لکامه، عائله‌یه، آنالاری حمایت ایتمکه عموم لیقا عائله اولماق اوزره قانونلار گیچیریلمیشدی. اوجمله‌دن طلاق و یرمکی آرواد ایله کیشی‌یه هرایکی‌سی ایچون آزاد ایتمشدر. حقیقی دموکراسی دوشمن‌لری سوه نیت اوزه‌سیندن، بو مسئله‌نین اطرافیندا اساسسیز شایعه‌لر یوراخیردیلار.

طلاقی هرایکی طرفه آزاد ایتمکدن مقصد، قادینین حقوقیندان مدافعه ویرفردین باشقا بیر فرد اوزرینده‌کی مالکیتینی لغو ایتمکدن ئوتری اولموشدر. بونین نتیجه سینده همیشه‌لیک محکم بیرپایه اوزرینده عائله حیاتی وجوده گلمیشدر.

چونکه، محکم و صحیح اصول اوستینده قورولان عائله‌لرین، رشید و وطن پرست اولاد وجوده گتیره‌جکلرینی سوووت حکومتی یاخشی بیلیردی. اوسوت، بوشخصی کاملا دوز ایدی. اودوزکون اصولین پایه‌لری اوزرینده قورولان عائله‌لرین اولادی، فاشیسم هیدرینین مقابلینده شیر مقاومت ایده‌رک اوز وطنینی مدافعه ایده‌بیلدیکلرینی بوصوت محاربه‌ده گوزیمزله گوردیک.

نورتارمادی

سوووت‌اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان...

(۱نجی صفحه‌دن بقیه)

بو سرگیلرده جمعیت عضولری مکتب شاگردلاری، معلملر - خیابانلار و شهر اهالی‌سینین سایر دسته‌لریندن ۵۰ مین‌دن آرتیق تماشاچی بالمیشدر و تماشاچی‌لاردن بیر قسمی اوز تازاتی کیمی اولاراق قید ایتمیشلر که بونلار سوووت اتفاقیله اولان مدنی علاقه‌نین بویوک اهمیتی و هیئت اداره‌نین فعالیتینی اوز ساحه‌سنده تقدیر ایتمیشلر.

هیئت اداره‌نین ایلیک فعالیتی دوورینده تبریزده ۱۰ کونسرت ۲۵ دن آرتیق سینما فیلمی تشکیل ایدیلمیشدر که بو یغجاقلاردا جمعیت عضولری خیابانلار شهرین علاقه‌لری اشتراک ایتمیشلر.

هیئت اداره‌نین آپاردیغی تدبیر لر ایچریسینده اهمیتلی لریندن بیریسی ده ادبی - علمی کنفرانسلارین تشکیلی درکه فعالیت ایلی عرضنده جمعیتین و مدنیت ایوی‌نین بیوک فعالیتی نتیجه سینده ۱۱۵ دن آرتیق مختلف موضوعلرده ...

۴ نجی جمهوریت نتیجه قورولاجاقدیر؟

(۱نجی صفحه‌دن بقیه)

ایتمک ایسته‌ین لر ائتلاف یارادیب مجلسین اوجده ایکیسینی الده ایتمکله فرانسه‌ده متوالی سیاسی قابینه بحرانلاری ایجاد ایتمکه چالیشاجاقلار.

چونکه قانون اساسی‌نین موجبینه فرانسادا ۱۸ آی مدتینده ایکی دفعه قابینه بحرانی باش گوستردیکی تقدیرده «ملی مجلس» منحل ایدیلمه‌لی و یئنی‌دن انتخابات عملیه گلمه‌لی‌دیر.

اساسی قانونا گوره بحران باش گوستردیکی تقدیرده ا فرانسا قابینه‌سی باش وزیری، داخلی ایشلر و خارجی ایشلر وزیرلری استعفا ایتمه‌لی دیرلر.

بو استعفا تعقیبینده ملی مجلس رئیسی رئیس الوزرا مقامین احراز ایده‌جک و استعفا ایتمیش اولان وزیرلرین یرینه باشقا وزیرلر تعیین ایتمکله، حد اکثر ۵۰ گون قدر یئنی انتخاباتی اجرا ایده‌جکدر.

بوندان علاوه آنلاشیلدیغینا گوره مجلس ده بیر قوموایست‌لیسی اکثریت ...

اوب» و طرفدارلاری «موویس توره‌ز»ین باش وزیر اولماسی ایله مخالفت ایده‌جکلر.

بوتون بو اشکال‌لاری نظره آلاراق ۴ نجی جمهوریتین قورولماسی و بیر ثابت فرانسیز قابینه‌سی تشکیلی نه قدر چتین بیر ایش اولدیغی آیدینجاسینا آنلاشیلیر. ۱۰ ایل‌لیک اشغال و محاربه دوورونی کیچیرمیش اولان و اوزون زمان داخلی اصلاحاته، مالی تدبیرلره و خارجی تعاهدات ثابت و عقلین اکثریته دایانان بیر سیاسته احتیاجی اولان فرانسه ایچون بو وضع چوخ تاسف شایاندر.

لاکن داخلی سیاست ده، انگلیز آمریقان بلوکی سیاستی آرخاسینجا سوروتمک ایسته‌ین مرتجع فرانسیز محفل‌لاری هیچ‌جهتله بو چتین موقعیتی نظرده دوتماق ایسته‌میرلر.

اونلار فرانسه‌ده موقتی و بلاتکلیف وضعی دوام ایتدیرمکه موفق اولا دیقلاری ایچون، ایندی حاضر بلاتکلیف وضعی ۴ نجی جمهوریتت باشلانغیجیندا ایجاد ایتدیکلری سیاسی هرج و مرج وسیله‌سی ایله تامین ایتمکه جان آتیرلار.

کهنه ماهنی تازا هاوا ایله

(اول صفحه‌دن بقیه)

[illegible]

میاندواب اهالی‌سینین معارف پرورلیگی

مهر آیینین ۲۲ سینده میاندواب ترتیبینده اهالی طرفیندن ... تشکیل ویریلمیشدر ... اهالی اوز معارف پرورلیگینی نشان ویرمیش و معارف عمارتینین خرابلیغی رفع ایتمکدن ئوتری دورت مین تومن پول جمع ایدیلمیشدر.

میاندواب جوانلار تشکیلاتینین آقتورال هیئتی فدائی‌لر ایچون نمایش ویرمیشلر

شنبه گون بوندان قاباق میاندواب جوانلار تشکیلاتینین آقتورال هیئتی ...

[illegible]